

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки, підприємництва та туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

 О. А. Опалов

« 31 » серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

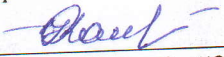
«Географія туризму»

галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
спеціальність	242 «Туризм і рекреація»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Туризм»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Розробник: Чернишова Т.М., к. б. н., доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму, Осіпчук А.С., асистент кафедри економіки, підприємництва та туризму

УХВАЛЕНО

Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та туризму

 Н.В. Валінкевич
протокол № 2 від "29" серпня 2023 р.

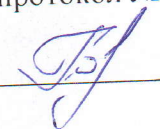
ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми "Туризм"

 Н.В. Валінкевич
"30" 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною комісією
факультету економіки та менеджменту
протокол №1 від "30" серпня 2023 р.

 голова НМК Прокопчук О. А.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Географія туризму» є обов'язковою навчальною дисципліною у вищих навчальних закладах, де здійснюється підготовка бакалаврів за спеціальністю «Туризм». **Метою курсу** є вивчення теоретико-методологічних основ здійснення комплексних географічних досліджень, оволодіння науковими знаннями про різні види туризму, методи їхнього визначення, отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного ресурсознавства, формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу.

2. Обсяг навчальної дисципліни «Географія туризму»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 24 «Сфера обслуговування» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 242 Туризм і рекреація (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		перший	перший
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента - 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		20 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	- год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
96 год.	- год.		
		Вид контролю: екзамен	

3. Передумови для вивчення дисципліни

У ході вивчення дисципліни студент повинен

Знати:

- природно-географічні основи туристичної діяльності,
- сучасні тенденції розвитку вітчизняного і міжнародного туризму,
- географію світових і вітчизняних потоків,
- номенклатуру туристських ресурсів,
- туристично-ресурсний потенціал у розрізі регіонів України,
- законодавство і нормативно-правові основи функціонування туризму.

Вміти:

- користуватися картою та іншими картографічними матеріалами в цілях туризму,
- розробляти туристсько-географічні маршрути,
- аналізувати і пояснювати топонімічні явища,
- здійснювати аналітичні узагальнення і прогностичні оцінки щодо різних аспектів географії туризму,
- готувати тури, буклети,
- орієнтуватися в туристичних послугах для вузькоспеціальних (тематичних) категорій мандрівників.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

PH03	Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ
PH04	Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору
PH05	Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території
PH17	Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із компетентостями

Компетентості	Програмні результати навчання			
	PH03	PH04	PH05	PH17
ЗК03			+	+
ЗК05	+	+	+	
СК03			+	
СК14				+

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

СК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,22	20	4,4
Практичні заняття	0,647	34	22
Самостійна робота	0,1	96	9,6
Модульна контрольна робота*	12	2	24
Разом:		-	60

* На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
PH03, PH04	Лк 1,3,7, Пз 1, 3, 12, СР (ЗМ1, ЗМ2)	7	13
PH05	Лк 2,8,9; Пз 2, 4-9, СР (ЗМ1, ЗМ2)	6	11
PH17	Лк 4-6, Пз 10-11; СР (ЗМ1, ЗМ2)	7	12
PH03, PH04, PH05, PH17	МКР1, МКР2 (Лк 1-9, Пз 1-12, СР (ЗМ1, ЗМ2))	16	24
Разом:		36	60

** Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ контрольних/ індивідуальних завдань, значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60 % від максимальної кількості

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

При організації освітнього процесу у Поліському національному університеті студенти, викладачі, методисти, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у Поліському університеті, Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у Поліському національному університеті, Положення про силабус навчальної дисципліни Університету, Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти у Поліському університеті, Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату, Концепції розвитку інклюзивної освіти.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу (у разі пропуску занять до деканату подається пояснювальна записка).

Під час занять студенти: не вживають їжу та жувальну гумку; не залишають аудиторію без дозволу викладача; не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти: є підготовленими відповідно до вимог даного курсу; розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації); не заважають іншим; виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

Викладач у свою чергу: забезпечує на заняттях обстановку творчого, зацікавленого ставлення студентів до навчальної дисципліни, яку він викладає; формує на заняттях дух взаємного порозуміння та доброзичливості, виключає формалізм та елементи безпринципності в освітньому процесі; при проведенні занять дотримується вимог трудової дисципліни та навчального розпорядку.

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестування на ПК або письмово, у вигляді відповідей на питання. Екзаменаційні тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо.

Тестові питання мають теоретичне та практичне спрямування, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 25. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Методи контролю:

Лекція: попереднє усне чи письмове опитування, фронтальне опитування, вибіркоче усне опитування.

Практичне заняття: співбесіда, дискусія, мозковий штурм, усне та письмове опитування, тестування, вирішення задач, захист доповідей (рефератів), діалог, професійний диктант, письмова модульна робота (проміжний контроль).

Самостійна робота студентів: перевірка конспекту, перевірка відповідей на проблемні питання, опитування на практичному занятті, захист індивідуального творчо-наукового завдання.

Поточний контроль – проведення практичних занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Модульний контроль – включає до себе перевірку засвоєння матеріалу вибіркових тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання самостійних та практичних завдань, проведення рубіжного атестування.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 (М1). Географія туризму як наукова дисципліна

Змістовний модуль 1 (ЗМ1). Теорія та методологія географії туризму

Тема 1 (Т1). Методологія та методика географічних досліджень в туризмі

Тема 2 (Т2). Географія туристських потоків, доходів та витрат

Тема 3 (Т3). Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів

Модуль 2 (М2). Розвиток туризму в регіонах та країнах світу

Змістовний модуль 2 (ЗМ2). Природні туристичні ресурси

Тема 4 (Т4). Культурно-історичні ресурси туризму. Географія релігійного туризму та паломництва.

Тема 5 (Т5). Географія рекреаційних видів туризму, активних видів туризму

Тема 6 (Т6). Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму і ділового туризму.

Географія міського туризму, сільського, екологічного (зеленого) туризму

Тема 8 (Т8). Новітні методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території.

Тема 9 (Т9). Житомирщина як об'єкт культурно-історичного туризму.

9. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Теми лекцій	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. Географія туризму як наукова дисципліна				
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теорія та методологія географії туризму				
1	T1	Географія туризму як наукова дисципліна. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі	2	-
2	T2	Географія туристських потоків, доходів та витрат	2	-
3	T3	Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів	4	-
Разом за модуль 1:			8	-
МОДУЛЬ 2. Розвиток туризму в регіонах та країнах світу				
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Географія туристичних центрів				
4	T4	Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні ресурси туризму. Географія релігійного туризму та паломництва	2	-
5	T5	Географія рекреаційних видів туризму, активних видів туризму	2	-
6	T6	Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму і ділового туризму	2	-
7	T7	Географія міського туризму, сільського, екологічного (зеленого) туризму.	2	-
8	T8	Новітні методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території.	2	-
9	T9	Житомирщина як об'єкт культурно-історичного туризму.	2	-
Разом за модуль 2:			12	-
Разом:			20	-

10. Теми практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. Географія туризму як наукова дисципліна			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теорія та методологія географії туризму			
T1	Регіоналізація туристичного ринку за ЮНВТО (Всесвітньою організацією туризму)	2	-
T2	Дослідження туристичних потоків та надходжень від туризму у різних країнах світу за даними ЮНВТО	4	-
T3	Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів	4	-
T4	Туристична характеристика об'єктів природної та культурної всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.	2	-
T5	Створення тематичного туру для самодіяльних туристів	4	-
T6	Проект туру для «бекпекара»	2	-
Разом за Модулем 1:		18	-
МОДУЛЬ 2. Розвиток туризму в регіонах та країнах світу			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Географія туристичних центрів			
T7	Географія видів туризму у світі	2	-
T8	Комплексна туристично-країнознавча характеристика району	4	-
T9	Туристична характеристика країн-лідерів у сфері туризму	4	-
T10	Географія туристичних центрів світу за туристичними макрорегіонами	2	-
T11	Мотиваційні аспекти в туризмі	2	-
T12	Житомирська область як об'єкт культурно-історичного туризму.	2	-
Разом за Модулем 2:		16	-
Разом:		34	-

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1. Географія туризму як наукова дисципліна			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теорія та методологія географії туризму			
T1	Зв'язок туризму з географією, з картографією, з іншими науками.	4	-
T2	Історія розвитку географії туризму	4	-
T3	Новітні методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території.	4	-
T4	Геоінформаційне картографування.	4	-
T5	Туристський потік та його географічна характеристика. Україна та	4	-
T6	США переваги та недоліки в туристичній інфраструктурі	4	-
T7	Поняття та сутність туристичних та туристично-рекреаційних ресурсів світу.	4	-
T8	Проблеми освоєння та користування туристичними ресурсами в Україні та світі.	4	-
T9	Природні та природно-технічні геосистеми.	4	-
T10	Характеристика інфраструктури туристичних об'єктів	4	-
Разом за Модулем 1:		40	
МОДУЛЬ 2. Розвиток туризму в регіонах та країнах світу			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Географія туристичних центрів			
T11	Сукупність створених у процесі історичного розвитку певної території пам'яток матеріальної і духовної культури, які є об'єктами туристського інтересу.	4	-
T12	Житомирська область як об'єкт туризму.	4	-
T13	Лікувально-оздоровчі заклади України.	4	-
T14	Європейська система лікувально-оздоровчих закладів.	4	-
T15	Альпінізм та інші екстремальні види туризму.	4	-
T16	Авторські велотуристичні маршрути.	4	-
T17	Подієвий туризм міст України.	4	-
T18	Культурна спадщина населених пунктів України.	4	-
T19	Країни-лідери у географії ділового туризму	4	-
T20	Визначення та районування релігійного туризму.	2	-
T21	Християнські святині Світу.	2	-
T22	Подорожі та екскурсії в межах міста, району, ОТГ.	2	-
T23	Особливості агротуризму в Європі	2	-
T24	Сільські зелені садиби Північної Америки	4	-
T25	Екостежки регіону та України.	4	-
T26	Природоохоронні заходи об'єктів ПЗФ.	4	-
Разом за Модулем 2:		56	
Разом		96	-

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій, відеофільмів. Практичні роботи проводяться у навчальних аудиторіях, з використанням наочного роздаткового матеріалу та навчального приладдя: топографічні карти різних масштабів, атласи, альбоми умовних знаків та рельєфу, туристичні путівники та буклети.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

а) законодавство

1. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 №325/95 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Туристсько-екскурсійне обслуговування. Туристичні послуги. Загальні вимоги: ДСТУ 28682.2-95. Київ : Держстандарт України, 1997. 11 с. (Національний стандарт України).

3. Про порядок виїзду з України і в Україну громадян України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1994, № 18, ст.101

б) основна

1. Географія туризму: Екологічний туризм: підручник/ Тарасова В. В. та ін. Житомир: ЖНАЕ, 2021. 252с.

2. Домбровська С. М. Опорний конспект лекцій з курсу «Краєзнавство, країнознавство та географія туризму» для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 242 «Туризм» Харків: НУЦЗУ, 2019. 319с.

3. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу: навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 102с.

4. Рекреалогія: навч. посіб. Рівне: НУВГК, 2015. 148 с.

5. Рекреаційні комплекси світу: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач А.Л. Помаза-Пономаренко. Харків: НУЦЗУ, 2020. 154 с.

6. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 242 – Туризм) / І. Л. Полчанінова, М. М. Покогодна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 182 с.

7. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу: навч. посібник. / І. Л. Полчанінова, М. М. Покогодна. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 107с.

8. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник / Чернишова Т. М. та ін. Житомир: ЖНАЕ, 2019. 130с.

9. Туристичне країнознавство: підручник / А. Ю. Парфінченко, В. І. Сідоров, О. О. Любіцева. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551с.

10. Чир Н.В. Рекреаційна географія : навч-метод. посіб. Мукачєво: вид-во Дишкант С.Я., 2019. 156с.

в) додаткова

1. Кушнірук Ю. С. Ререалогія: навчальний посібник. Рівне. НУВГП, 2015. 148с.
2. Клапчук В.М. Рекреалогія: Навчально-методичний посібник для самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальності «Туризм». – Івано-Франківськ: Фоліант, 2017. 88с.
3. Осіпчук А. С. Теоретичний аспект генезису екологічного туризму в Україні. Часопис картографії. 2018. № 18. С. 59-69.
4. Осіпчук А. С. Туризм на території національних парків та об'єктів природно-заповідного фонду як інструмент розвитку територіальних громад. Інструменти і практики публічного управління в контексті децентралізації : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 26 черв. 2021 р. Житомир : Поліський нац. ун-т, 2021. С. 56–62.
5. Осіпчук А. С., Петренко О.В. Проблеми та перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів : матеріали збірника Всеукраїнської науково-практичної конференції, 01 лютого 2023 р. Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 375-378
6. Чернишова Т.М., Осіпчук А.С. Стратегічні пріоритети туристичної діяльності під час війни. Причорноморські економічні студії. 2023. №79. С. 251-257. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.79-39>
7. Чернишова Т. М. Огляд ресурсів історико-культурних рекреаційних ресурсів Житомирщини для розвитку сільського туризму *The 6th International scientific and practical conference "Scientific achievements of modern society" (February 5-7, 2020)* Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2020. С. 1328-1335.
8. Чернишова Т.М. Аналіз природної та культурної спадщини Житомирщини для розвитку регіонального туризму та рекреації. *Географія туризму*, 2021. Вип. 65. С.27-34.
9. Шведун В.О., Мельниченко О.А. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 153 с.
10. Management of the development of the tourist industry in the condition of a pandemic / Fatkhutdinova O. et al. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2021. № 5 (40). С. 184–190. DOI: 10.18371/fcstp.v5i40.244979.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електрон-них носіях тощо) бібліотеки Поліського національного університету. Інституційний репозитарій Поліського національного університету. URL: <http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/>
2. Законодавча база України. URL: <http://search.ligazakon.ua/search/business/instruction/ua/>
3. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національної географічного товариства. URL: <https://geotov.org.ua/>